«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішіндегі аралық қысқартылған қаржылық ақпарат

Мазмұны

Аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолып тексеру бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы	
Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есеп	4
Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп	5
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы аралық қысқартылған есеп	6-7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы аралық қысқартылған есеп	8-9
Аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа ескертпелер	10-41

	Ескертпе	(Аудиттелмеген) 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге	(Аудиттелмеген) 2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	5	2,186,363	1,745,539
Қайта сақтандырушыларға берілген есептелген сақтандыру сыйлықақылары	5	(171,956)	(2,100)
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, нетто		**2,014,407**	**1,743,439**
Еңбекпен табылмаған сыйлықақылар бойынша резервті өзгерту, брутто	5	(76,391)	(358,117)
Еңбекпен табылмаған сыйлықақылар бойынша резервті өзгертудегі қайта сақтандырушылардың үлесі, брутто	5	(157,820)	(23,047)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, нетто		**1,780,196**	**1,362,275**
Төленген шағымдар	6	(5,371,907)	(237,826)
Регрессиялық талап бойынша өтемақы	6	2,023,358	91,009
Қайта сақтандыруға берілген тәуекелдер бойынша шығыстарды өтеу		12,091	
Сақтандыру шарттары бойынша резервтерді өзгерту, брутто	6	(5,275,848)	(2,661,776)
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесін өзгерту	6	218,948	(8,446)
Төленген шағымдар, нетто		**(8,393,358)**	**(2,817,039)**
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер	7	5,550,606	4,260,644
Басқа пайыздық кірістер	7	35,100	28,821
Пайыздық шығыстар		-	(8,925)
Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын, инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен түсетін таза кіріс		7,938	26,650
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен іске асырылған кіріс		8,235	
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза пайда		6,195,056	649,743
Таза комиссиялық кірістер		27,411	-
Жалпы әкімшілік шығыстар		(886,398)	(840,670)
Құнсызданудан болған залалдар/қаржы активтерін қалпына келтіруден түскен пайда		(118,071)	73,381
Басқа операциялық (шығыс)/кіріс, нетто		(74,603)	20,005
Табыс салығы шегерілгенге дейінгі пайда		**4,132,112**	**2,754,885**
Табыс салығы бойынша шығыс	8	(1,117,359)	(647,787)
Кезең ішіндегі пайда		**3,014,753**	**2,107,098**
Табыс салығын шегергендегі басқа жиынтық табыс			
Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Әділ құн өзгерістерінің резерві:			
- Әділ құнның таза өзгеруі		(2,274,816)	535,463
Табыс салығын шегергендегі, кезең ішіндегі өзге де жиынтық залал		**(2,274,816)**	**535,463**
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық табыс		**739,937**	**2,642,561**

4-тен 41-ге дейінгі беттерде ұсынылған, осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты Басқарма 2022 жылғы 1 тамызда мақұлдады және оның атынан қол қойды:

А.Е. Калигазин
Басқарма төрағасы

Ж.К. Сарткожинова
Бас бухгалтер

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

	Ескертпе	(Аудиттелмеген) 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақшалай қаражат және оның баламалары	9	[illegible]	[illegible]
Банктердегі депозиттер	10	[illegible]	[illegible]
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын	12	[illegible]	[illegible]
- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	12	[illegible]	[illegible]
- пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын	12	[illegible]	[illegible]
РЕПО мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	11	[illegible]	-
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек		[illegible]	[illegible]
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі		[illegible]	[illegible]
Негізгі құралдар		[illegible]	[illegible]
Ағымдағы салық активі		-	[illegible]
Кейінге қалдырылған салық активтері		[illegible]	[illegible]
Басқа активтер		[illegible]	[illegible]
Барлық активтер		[illegible]	[illegible]
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер		[illegible]	[illegible]
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек		[illegible]	[illegible]
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттемелер		[illegible]	-
Басқа міндеттемелер		[illegible]	[illegible]
Барлық міндеттемелер		[illegible]	[illegible]
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал		[illegible]	[illegible]
Қосымша төленген капитал		[illegible]	[illegible]
Тұрақтандыру резерві		[illegible]	[illegible]
Күтпеген тәуекелдер резерві		[illegible]	[illegible]
Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві		[illegible]	[illegible]
Жинақталған залал		[illegible]	[illegible]
Барлық меншікті капитал		[illegible]	[illegible]
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың барлығы		[illegible]	[illegible]

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

	(Аудиттелмеген) 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге	(Аудиттелмеген) 2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Табыс салығы шегерілгенге дейінгі пайда	**4,132,112**	**2,754,885**
Түзетулер:		
Қайта сақтандырушының үлесін шегергендегі резервтердегі өзгерістер	5,291,111	3,051,386
Тозу және амортизация	37,522	19,804
Қаржы активтерінің құнсызданууынан болған залалдар/(залалдарды қалпына келтіру)	118,072	(73,381)
Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын, инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен түсетін таза кіріс	(7,938)	(26,650)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен іске асырылған кіріс	(8,236)	-
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер	(5,550,428)	(4,260,644)
Басқа пайыздық кірістер	(35,100)	(28,821)
Қарыз бойынша пайыздық шығыстар		8,925
Дебиторлық берешек бойынша резерв	3,285,952	
Іске асырылмаған бағамдық айырмашылық	(6,195,056)	(649,743)
Операциялық қызметтен операциялық активтер мен міндеттемелердің өзгеруіне дейінгі ақшалай қаражат ағындары	**1,068,011**	**795,761**
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Банктердегі депозиттер	43,837,498	2,713,235
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	(5,497,797)	(510,925)
РЕПО мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	(52,197,874)	-
Басқа активтер	(420,554)	(52,153)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(270,952)	(3,674)
Басқа міндеттемелер	(257,909)	(167,492)
Операциялық қызметтен алынған пайыздық кіріске және табыс салығын төлеуге дейінгі ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы	**(13,739,577)**	**2,774,752**
Төленген табыс салығы		(355,797)
Алынған пайыздық кіріс	5,437,791	3,655,407
Операциялық қызметте пайдаланылған ақшалай қаражат ағындары	**(8,301,786)**	**6,074,362**

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

	2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге**
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан және өтеуден түсетін түсімдер	21,662,322	22,573,275
Борыштық бағалы қағаздарды сатып алу	(11,966,525)	(30,132,043)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(16,244)	(11,221)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақшалай қаражат ағындары	**9,679,553**	**(7,569,989)**
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Акциялар шығарылым	-	5,000,000
Төленген дивидендтер	(1,408,393)	(2,704,733)
Қаржылық қызметтен түскен ақшалай қаражат ағындары	**(1,408,393)**	**2,295,267**
Ақшалай қаражаттың мен олардың баламаларының таза азаюы	**(30,626)**	**799,640**
Валюта бағамдарының өзгеруінің ақшалай қаражаттар мен олардың баламаларына әсері	2,814,941	19,065
Кезең басындағы мәліметтер бойынша ақшалай қаражаттар және олардың баламалары	**14,657,355**	**9,779,322**
Жыл соңындағы мәліметтер бойынша ақшалай қаражаттар және олардың баламалары (9-ескертпе)	**17,441,670**	**10,598,027**

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

мың теңге	**(Аудиттелмеген) Акционерлік капитал**	**(Аудиттелмеген) Қосымша төленген капитал**	**(Аудиттелмеген) Тұрақтандыру резерві**	**(Аудиттелмеген) Күтпеген тәуекелдер резерві**	**(Аудиттелмеген) Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві**	**(Аудиттелмеген) Жинақталған залал**	**(Аудиттелмеген) Барлық меншікті капитал**
2022 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	105,100,000	732,819	240,259	14,941,834	(1,058,889)	(5,742,081)	114,213,942
Жалпы жиынтық табыс							-
Алты айдағы пайда	-	-	-	-	-	3,014,753	3,014,753
Басқа жиынтық шығын							-
Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:							-
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(2,274,816)	-	(2,274,816)
Басқа жиынтық шығындардың барлығы	-	-	-	-	(2,274,816)	-	(2,274,816)
Алты айдағы жалпы жиынтық табыс	**-**	**-**	**-**	**-**	**(2,274,816)**	**3,014,753**	**739,937**
Меншікті капиталдың құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен операциялар							
Төленген дивидендтер (15-ескертпе (в))	-	-	-	-		(1,408,393)	(1,408,393)
Күтпеген тәуекелдер резервіне ауыстыру (15 (г) ескертпе)	-	-	-	(4,000,205)		4,000,205	-
Тұрақтандыру резервіне көшіру			(104,217)			104,217	-
Меншік иелерімен барлық операциялар			**(104,217)**	**(4,000,205)**	**-**	**2,696,029**	**(1,408,393)**
2022 жылғы 30 маусымдағы қалдық	**105,100,000**	**732,819**	**136,042**	**10,941,629**	**(3,333,705)**	**(31,299)**	**113,545,486**

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

мың теңге	Акционерлік капитал	«Самұрық-Қазына» АҚ-тан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз бойынша қосымша төленген капитал	Тұрақтандыру резерві	Күтпеген тәуекелдер резерві	Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві	Бөлінбеген пайда	Барлық меншікті капитал
2021 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	100,100,000	732,819	90,508	7,544,808	(1,525,112)	2,497,438	109,440,461
Жалпы жиынтық табыс							
Алты айдағы пайда	-	-	-	-	-	2,107,098	2,107,098
Басқа жиынтық табыс							
Қайта жіктелген немесе кейіннен пайда немесе залал ретінде қайта жіктелуі мүмкін баптар:							
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	535,463	-	535,463
Басқа жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	535,463	-	535,463
Алты айдағы жалпы жиынтық табыс	**-**	**-**	**-**	**-**	**535,463**	**2,107,098**	**2,642,561**
Меншікті капиталдың құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен операциялар							
Акциялар шығарылым	5,000,000	-	-	-	-	-	5,000,000
Төленген дивидендтер (15-ескертпе (в))	-	-	-	-	-	(2,704,733)	(2,704,733)
Күтпеген тәуекелдер резервіне ауыстыру (15 (г) ескертпе)	-	-	-	3,830,111	-	(3,830,111)	-
Тұрақтандыру резервіне көшіру			149,751			(149,751)	-
Меншік иелерімен барлық операциялар	**5,000,000**		**149,751**	**3,830,111**		**(6,684,595)**	**2,295,267**
2021 жылғы 30 маусымдағы қалдық	**105,100,000**	**732,819**	**240,259**	**11,374,919**	**(989,649)**	**(2,080,059)**	**114,378,289**

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп оның ажырамас бөлігі болып табылатын осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратқа ескертпелермен бірге қаралуы тиіс.

1 Есеп беретін кәсіпорын

(а) Ұйымдық құрылымы және қызметі

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі - «Компания») Қазақстан заңнамасына сәйкес 2003 жылы Қазақстан Республикасында құрылған акционерлік қоғам болып табылады.

Компанияның Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - «ҚРҰБ») берген 2018 жылғы 21 мамырдағы № 2.1.55 Сақтандыру және қайта сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар. Бұл лицензия Компанияға келесі кластар бойынша ерікті сақтандыру қызметін жүзеге асыруға мүмкіндік береді:

1) кепілдіктер мен кепілгерліктерді сақтандыру;

2) басқа қаржылық шығындардан сақтандыру;

3) «
Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 13), 14), 15) және 16) тармақшаларында көрсетілген кластарды қоспағанда, қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру;

4) қарыздарды сақтандыру;

5) «
Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 9) -11) тармақшаларында көрсетілген кластарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру; сондай-ақ

6) қайта сақтандыру бойынша қызметті жүзеге асыру.

Компанияның дамуының стратегиялық бағыттары экспортты қолдау құралдарын жетілдіруді, экспорттаушылар санын ұлғайту үшін жағдайлар жасауды және операциялық тиімділікті арттыруды қамтиды.

Компанияның заңды және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Z05T3E2, Астана қ., Мәңгілік Ел даңғылы, 55А.

(б) Акционер

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша бұдан әрі «Бас кәсіпорын» деп аталатын, «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі Компанияның 100% шығарылған акциясын иеленеді. Компанияның түпкілікті акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады. 2013 жылғы 29 мамырдағы №299-и Акциялар пакетін беру туралы шартқа сәйкес Компанияның акциялар пакеті «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ сенімгерлік басқаруына берілді. «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ «Даму институттарын, қаржы ұйымдарын басқару жүйесін оңтайландыру және ұлттық экономиканы дамыту жөніндегі кейбір шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 22 мамырдағы №571 Жарлығымен құрылды.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша Компания қызметкерлерінің саны 98 қызметкерді құрады (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 98 қызметкер).

(в) Компания өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Қазақстан Республикасы. Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттамалық ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Ол әсіресе ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай, газ және басқа минералды шикізат бағасының өзгеруіне сезімтал. Бұл ерекшеліктерге сонымен қатар елден тыс жерде еркін айырбасталмайтын ұлттық валютаның болуы және бағалы қағаздар нарығының өтімділігінің төмен деңгейі жатады, бірақ олармен шектелмейді. Өңірде сақталып отырған саяси шиеленіс, айырбас бағамының құбылмалылығы өтімділіктің төмендеуін және халықаралық

қаржыландыруды тартуда қиындықтардың туындауын қоса алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасына кері әсерін тигізді және теріс әсерін жалғастыруы мүмкін.

2015 жылғы 20 тамызда Ұлттық банк пен Қазақстан Республикасының Үкіметі теңгенің айырбас бағамын қолдауды тоқтату және инфляциялық таргеттеу режиміне негізделген жаңа ақша-кредит саясатын іске асыру, валюта дәлізінің күшін жою және еркін өзгермелі айырбас бағамына көшу туралы шешім қабылдады. Бұл ретте, Ұлттық банктің айырбас бағамына қатысты саясаты қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін теңгенің айырбас бағамының күрт ауытқуын болдырмау үшін интервенцияларға жол береді.

Осы есеп күніндегі мәліметтер бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми айырбастау бағамы 2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша 1 АҚШ доллары үшін 465.08 теңгемен салыстырғанда 1 АҚШ доллары үшін 477.09 теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 467.09 теңге). Осылайша, теңгенің айырбас бағамына және Ұлттық банк пен Үкіметтің болашақ әрекеттеріне, сондай-ақ осы факторлардың Қазақстан Республикасының экономикасына әсеріне қатысты белгісіздік сақталуда.

2022 жылғы 4 наурызда S&P Global Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі Қазақстанның «ВВВ-» деңгейіндегі тәуелсіз рейтингін растады. Кредиттік рейтингтің өзгеру болжамы «тұрақты». Тұрақты болжам жиынтық көлемі екі жыл ішінде мемлекеттің сыртқы өтімді активтерінен аспайтын Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына қосымша түсімдер, төмен мемлекеттік борыш есебінен қалыптастырылған оң баланстық көрсеткіштердің, сондай-ақ экономикаға пандемияның теріс көріністерін тежеуге бағытталған Қазақстан Республикасының Үкіметі іске асыратын шаралардың болуымен расталады.

2022 жылғы 2 қаңтарда Маңғыстау облысында автомобиль газы бағасының өсуінен туындаған халықтың митингілері басталды, олар одан әрі Қазақстанның басқа өңірлеріне таралды. Митингілер барысында бірқатар әлеуметтік-экономикалық және саяси талаптар қойылды. Үкімет халықтың, оның ішінде газ бағасын төмендету жөніндегі талаптарына жауап ретінде нақты шаралар кешенін қабылдағанына қарамастан, кейіннен митингілер әкімдіктер мен құқық қорғау органдарының ғимараттарын басып алумен жаппай тәртіпсіздіктерге ұласты. Негізгі оқиғалар Алматы қаласында және елдің оңтүстік өңірлерінде өрбіді.

Осыған байланысты 2022 жылғы 5 қаңтарда елде төтенше жағдай режимі 2022 жылғы 19 қаңтарға дейін енгізілді, байланыс құралдарына, сондай-ақ азаматтар мен көліктердің, оның ішінде теміржол тасымалы мен әуе қатынасына шектеулер қолданылды.

2022 жылғы 10 қаңтарда Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі төрағасының «Төтенше жағдай енгізу нәтижесінде зардап шеккен жеке және заңды тұлғаларды қолдау шаралары туралы» бұйрығы шығарылды, оның шеңберінде төтенше жағдай енгізу нәтижесінде зардап шеккен жеке және заңды тұлғаларға кредиттер бойынша төлемдерді кейінге қалдыру ұсынылды.

Бүгінгі таңда еліміздің барлық өңірлерінде жағдай тұрақтанды, төтенше жағдай режимі жойылды. Коммуналдық объектілер мен тіршілікті қамтамасыз ету жүйелерінің жұмысы қалпына келтірілді, байланыс құралдарына, сондай-ақ азаматтар мен көліктің қозғалысына шектеулер алынып тасталды.

2022 жылдың 24 ақпанында Ресей мен Украина арасындағы ұзақ дағдарыстан кейін Ресейдің Украинадағы арнайы әскери операциясы басталды. Нәтижесінде ресейлік ұйымдардың еуро мен АҚШ долларындағы қаржы нарықтарына қол жетімділігін шектейтін санкциялар енгізілді, соның ішінде халықаралық SWIFT жүйесіне қол жетімділік жойылды. Ресейлік компанияларға қарсы қосымша санкциялар мен шектеулер енгізіледі деп күтілуде.

Соңғы бірнеше жыл ішінде Компанияның бизнесі тұрақты болды және оның қызметі үзілмеді. Компания ай сайынғы негізде сыртқы конъюнктураның қаржылық және тәуекел көрсеткіштеріне ықтимал теріс әсері бөлігінде жағдайдың өзектілігін бағалайды. Компания қызметтің үздіксіздігін сақтау үшін қашықтан қолжетімділікті пайдалана отырып операцияларды жүзеге асыруды жалғастырады және жергілікті жерде жұмыс істейтін қызметкерлердің денсаулығын қорғау үшін шаралар қабылдайды, оның ішінде жеке қорғаныс құралдарымен, қашықтық режимін сақтауын, компания орынжайларын дезинфекциялауды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ 4-ескертпені қараңыз.

Ұсынылған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттарының Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жағдайларының нақты әсері басшылықтың деректерді бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есепке алу негіздері

(а) Қолданылатын стандарттарға сәйкестігі туралы өтініш

Осы қысқартылған аралық қаржылық ақпарат 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындалды. Осы қысқартылған аралық қаржылық ақпараттың құрамына Компанияның қаржылық жағдайындағы өзгерістерді және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық есепті кезеңнен кейін болған оның қызметінің нәтижелерін түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін таңдалған ескертпелер енгізілді.

Бұл аралық қысқартылған қаржылық ақпарат Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды.

(б) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Аралық қысқартылған қаржылық ақпарат әділ құн бойынша пайда немесе залал арқылы және әділ құн бойынша көрсетілген басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалады.

(в) Кәсіби пайымдауларды, есептік бағалаулар мен болжамдарды пайдалану

Осы қысқартылған аралық қаржылық ақпаратты дайындау кезінде басшылық есептік саясаттың қолданылуына және қысқартылған аралық қаржылық ақпаратта ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың мөлшеріне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалауларды пайдаланды. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Компанияның есептік саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған ең маңызды пайымдаулар және есептік бағалауға қатысты белгісіздіктің негізгі көздері соңғы жылдық қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас, сондай-ақ 13-ескертпеде ашылған.

(г) Функционалдық валюта және ақпаратты ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы Қазақстан теңгесі (бұдан әрі - «теңге») болып табылады. Қазақстандық теңгені Компания басшылығы функционалдық валюта ретінде таңдады, себебі қазақстандық теңге Компания жүргізетін операциялардың экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін жайттарды жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге сонымен қатар осы аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың барлық деректері мың теңгеге дейінгі дәлдікпен жуықталды.

3 Есептік саясаттың негізгі ережелері

Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты жасау кезінде Компания 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелерін пайдаланды.

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер 2022 жылдың 1 қаңтарынан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енді:

– *ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары» (2017 жылдың 18 мамырында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).*
– *ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулері және ХҚЕС (IFRS) 4 түзетулері (2020 жылдың 25 маусымында шығарылды және 2023 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).*

Қазіргі уақытта Компания 17 ХҚЕС (IFRS) енгізу жоспарын әзірлеу барысында.

Төменде көрсетілген стандарттарға түзетулер Компанияның аралық қысқартылған қаржылық ақпаратына айтарлықтай әсер еткен жоқ:

– *ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IAS) 28 түзетулері - «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелердегі активтерді сату немесе жарна» (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылған және ХҚЕС кеңесі айқындайтын күннен басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).*
– *Міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді жіктеу - ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері (2020 жылдың 23 қаңтарында шығарылған және 2022 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).*
– *Міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді жіктеу - күшіне ену күнін ауыстыру - ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері (2020 жылдың 15 шілдесінде шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе одан кейінгі жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді).*
– *Нысаналы пайдалану басталғанға дейін алынған табыс», «Ауыртпалық шарттары - Шартты орындауға арналған шығындар», «Тұжырымдамалық негіздерге сілтеме» - 16 ҚЕХС (IAS), 37 ҚЕХС (IAS) және 3 ҚЕХС (IFRS) қолдану аясы шектеулі түзетулер және 2018-2020 жылдардағы ҚЕХС-ты жыл сайынғы жетілдірулер - ХҚЕС (IFRS) 1, ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 16 және ХҚЕС (IAS) 41 түзетулері (2020 жылдың 14 мамырында шығарылды және 2022 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).*

4 Сақтандыру тәуекелдерін басқару

Бұл бөлімде сақтандыру тәуекелдері және Компанияның тәуекелдерді басқару тәсілі туралы жалпы ақпарат берілген.

(а) Тәуекелдерді басқару мақсаттары және сақтандыру тәуекелін азайту саясаты

Компанияның сақтандыру тәуекелін басқару қызметтің маңызды аспектісі болып табылады.

Компания жүзеге асыратын сақтандыру және қайта сақтандыру қызметі тікелей тәуекелге ұшыраған тұлғалар немесе ұйымдар тарапынан шығын тәуекелін қабылдауды көздейді. Мұндай тәуекелдер сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде туындауы мүмкін мүлікке, міндеттемелерге, жазатайым оқиғаларға, жүк тасымалына, қаржылық немесе басқа тәуекелдерге жатады. Осылайша, Компания шарт бойынша талаптардың мерзімі мен күрделілігіне қатысты белгісіздік қаупіне ұшырайды.

Компания өзінің сақтандыру тәуекелін сақтандыру сомасын шектеу, жаңа өнімдерді қамтитын немесе белгіленген лимиттерден асатын операцияларды мақұлдау процедуралары, баға белгілеу нұсқаулықтары, қайта сақтандыруды орталықтандырылған басқару және туындаған мәселелерді бақылау арқылы басқарады.

Ықтималдық теориясы сақтандыру шарттары бойынша бағаларды анықтау және резервтерді есептеу үшін қолданылады. Негізгі тәуекел шағымдардың жиілігі мен мөлшері күткеннен де маңызды болады. Сақтандыру жағдайлары өзінің сипаты, кезеңділігі және нақты саны және кез келген жылдағы жағдайлардың шамасы бойынша статистикалық әдістерді пайдалана отырып бағаланған жағдайлардан өзгеше болуы мүмкін.

(i) Сақтандыру қызметі бойынша стратегия

Компанияның сақтандыру қызметі бойынша стратегиясы теңгерімді портфельді қамтамасыз ету мақсатында әртараптандыру болып табылады. Бірнеше жылдар бойы стратегия ұқсас тәуекелдердің үлкен портфелін сақтауға негізделген және түпкілікті нәтиже мәндерінің таралуын азайтуға ықпал етеді.

Сақтандыру қызметінің стратегиясы сақтандыруға жататын қызмет түрлерін, қызмет сақтандырылуы тиіс аумақты және Компания сақтандыруға дайын қызмет салаларын айқындайтын бизнес-жоспарда көрсетілген.

Сақтандыру өнімдерінің тарифтері мен бағаларын есептеу ағымдағы нарықтық жағдайларды көрсетеді және қаржылық тәуекелдерді едәуір төмендетуге бағытталған болашақ нәтижелерді түзету үшін қажетті ең ықтимал болжамдарды қамтиды.

Сақтандыру өкілеттіктерінің қатаң сақталуын басшылық үнемі қадағалап отырады. Компанияның Директорлар кеңесі арнайы рұқсатты қажет ететін мәмілелерді қарайды және бекітеді.

(ii) Қайта сақтандыру стратегиясы

Компания шығындардың туындау қаупін басқару және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында сақтандыру тәуекелдерінің бір бөлігін қайта сақтандырады. Компания Компанияның таза тәуекелін төмендету және төлем қабілеттілігінің нақты шегінен аспау мақсатында факультативтік қайта сақтандыруды және облигациялық қайта сақтандыруды сатып алады.

Берілген қайта сақтандыру кредиттік тәуекелді қамтиды және мұндай қайта сақтандыру бойынша өтелетін сомалар резервтер мен үмітсіз қарыздарды шегергенде ұсынылады. Компания қайта сақтандырушылардың қаржылық жағдайларына үнемі мониторинг жүргізеді және қайта сақтандыру шарттарын мерзімді түрде қайта қарайды. Компания ай сайынғы негізде қайта сақтандырушылардың қаржылық және кредиттік рейтингіне мониторинг жүргізеді, сондай-ақ тоқсан сайынғы және жыл сайынғы негізде қайта сақтандырушылардың қаржылық тұрақтылығына талдау жүргізеді.

Компания жеке жағдайдан туындайтын шығындар қаупін бақылау мақсатында шығындарды шектейтін кез-келген қайта сақтандыру келісімдерін пайдаланбайды.

(б) Сақтандыру шарттарының талаптары және жабылатын тәуекелдердің сипаты

Төменде сақтандыру шарттарына байланысты туындайтын ақша қаражаттарының болашақ қозғалыстарының сомасына, мерзімдеріне және белгісіздігіне айтарлықтай әсер ететін сақтандыру шарттарының талаптары көрсетілген. Сонымен қатар, төмендегі сипаттама Компанияның негізгі өнімдері туралы және Компанияның тиісті тәуекелдерді басқару тәсілдері туралы түсінік береді.

(i) Сақтандыру шарттары – Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру

Өнімнің ерекшеліктері

Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру - шетелдік контрагент-импорттаушының келісімшартты орындауына қатысты экспорттаушы ұйымның мүліктік мүддесін қорғайды.

Жабылатын тәуекелдер:

Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- транзит елінің не қазақстандық жұмыс, көрсетілетін қызмет, тауарды жеткізуге тағайындалған елдің не экспорттаушыға меншік құқығында тиесілі тауарға, жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге меншік құқығын, орындалған жұмыс нәтижесін экспроприациялау, тәркілеу, шектеу бойынша шетелдік контрагент елінің мемлекеттік органының әрекеті;
- қазақстандық тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті жеткізуге тағайындалған елдің мемлекеттік органының осы тауарды жеткізуді, жұмысты орындауды, қызмет көрсетуді шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті;
- сақтандырылған келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін Қазақстан Республикасынан тыс жерлердегі соғыс, азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;
- шетелдік контрагент елінің мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті.

Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- шетелдік контрагенттің банкроттығы;
- шетелдік контрагенттің келісімшартқа сәйкес қаржылық міндеттемелерді орындамауы.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді бағалау әрқашан экспорттаушы сақтандырғысы келетін мәміленің ерекшелігіне негізделеді. Компаниядағы тәуекелдерді бағалау екі компоненттен тұрады: саяси немесе елдік тәуекелдерді бағалау және коммерциялық тәуекелдерді бағалау. Жобаларды бағалау елдік (саяси) тәуекелді және контрагенттің шетелдегі сенімділігіне байланысты тәуекелді бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Коммерциялық тәуекелдерді бағалау

Компания сатып алушының сенімділігін анықтау үшін әр мәмілені бөлек бағалайды. Коммерциялық тәуекелдерді бағалау кезінде Компания сатып алушы елді, саланы, нарықтық позицияны және қаржылық жағдайды бағалауға негізделеді.

Сақтандыру тәуекелін бағалау

Компания Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы (ЭЫДҰ) жариялайтын тәуекелдер бойынша елдер тізіміне және елдердің жіктемесіне сәйкес елдік тәуекелдерді бағалайды. Бұл тізім сонымен қатар ЭЫДҰ-ға мүше елдердің экспорттық кредиттерін сақтандыру агенттіктеріне елдердің санаттары бойынша сақтандыру мерзіміне байланысты сыйлықақы мөлшерлемелерін ұсынады.

(ii) Сақтандыру шарттары – Қарыздарды сақтандыру

Өнімнің ерекшеліктері

Қарыздарды сақтандыру экспорттаушы ұйымның (қарыз алушының) заңнамада және кредиттік шартта белгіленген тәртіппен кредиттік шарт бойынша міндеттемелерді орындамауға (тиісінше орындамауға) байланысты болған залалдарды өтеу міндетімен байланысты кредиттік ұйымның мүліктік мүддесін қорғайды.

Жабылатын тәуекелдер:

Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде Кредиттік шарт бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін соғыс, азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік:

- мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті.

Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- Сақтанушының кредиттік шарттың талаптарына сәйкес ақшалай міндеттемелерді орындамауы (тиісінше орындамауы) ;
- Сақтанушының банкроттығы.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді анықтау қарыз алушыны барабар бағалауға, оның қаржылық жағдайына, саяси, елдік және коммерциялық тәуекелдерді бағалауға негізделеді. Жобаларды бағалау қарыз алушының төлем қабілеттілігіне және оған әсер етуі мүмкін факторларға байланысты кредиттік тәуекелін талдау негізінде жүзеге асырылады.

iii) Сақтандыру шарттары - Қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру

Өнімнің ерекшеліктері

Қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру экспорттаушы ұйымның (қарыз алушының) заңнамада және кредиттік шартта белгіленген тәртіппен кредиттік шарт, банк кепілдігі, аккредитив, валюталық шарт шеңберінде мерзімді валюталық мәміле бойынша міндеттемелерді орындамауына (тиісінше орындамауына) байланысты болған залалдарды өтеу міндетіне байланысты кредиттік ұйымның мүліктік мүддесін қорғайды.

Жабылатын тәуекелдер:

Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын, нәтижесінде экспорттаушының экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша сақтанушы алдындағы қаржылық міндеттемелерін орындауы мүмкін болмайтын мемлекеттік органның күтпеген әрекеті;

Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- экспорттаушының кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу бойынша өзіне қабылдаған міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);
- экспорттаушының кепілдік беру туралы шарт шеңберінде экспорттаушының міндеттемелері бойынша қаржы ұйымы шығарған банк кепілдігі бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);
- экспорттаушының аккредитив беру туралы шарт шеңберінде экспорттаушының міндеттемелері бойынша эмитент банк шығарған аккредитив бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);
- экспорттаушының валюталық шарт шеңберінде мерзімді валюталық мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);
- Сақтанушының банкроттығы.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді анықтау қарыз алушыны барабар бағалауға, оның қаржылық жағдайына, саяси, елдік және коммерциялық тәуекелдерді бағалауға негізделеді. Жобаларды бағалау қарыз алушының төлем қабілеттілігіне және оған әсер етуі мүмкін факторларға байланысты кредиттік тәуекелін талдау негізінде жүзеге асырылады.

(iii) Қайта сақтандыру шарттары - Жалпы азаматтық-құқықтық жауапкершілік

Компания Қазақстан Республикасында сақтандырудың ерікті түрлері бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандырады.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді баламалы бағалау әрқашан экспорттаушы сақтандырғысы келетін мәміленің ерекшелігіне негізделеді. Компаниядағы тәуекелдерді бағалау екі компоненттен тұрады: саяси және елдік тәуекелдерді бағалау және коммерциялық тәуекелдерді бағалау. Жобаларды бағалау елдік (саяси) тәуекелді және контрагенттің шетелдегі сенімділігіне байланысты тәуекелді бағалау негізінде жүзеге асырылады.

(в) Сақтандыру тәуекелдерінің шоғырлануы

Компания шалдығатын сақтандыру тәуекелінің негізгі аспектісі белгілі бір жағдай немесе жағдайлар сериясы Компанияның міндеттемелеріне айтарлықтай әсер етуі мүмкін сақтандыру тәуекелінің шоғырлану дәрежесі болып табылады. Мұндай шоғырланулар бір сақтандыру шартына немесе байланысты сақтандыру шарттарының аз санына байланысты туындауы мүмкін және елеулі міндеттемелер туындауы мүмкін жайттарға жатады. Сақтандыру тәуекелін шоғырландырудың маңызды аспектісі белгілі бір кластар немесе шарттар сериясы шеңберінде тәуекелдердің жинақталуы нәтижесінде пайда болуы мүмкін болып табылады.

Тәуекел концентрациясы зақымданудың ауырлық дәрежесі жоғары оқиғалардан және табиғи апаттар сияқты туындау жиілігі төмен оқиғалардан және андеррайтеринг белгілі бір географиялық орналасу немесе демографиялық тенденция сияқты белгілі бір топпен шектелген жағдайларда да туындауы мүмкін.

Компанияның осы тәуекелдерін басқарудың негізгі әдістері екі жақты. Біріншіден, тәуекел тиісті андеррайтинг арқылы басқарылады. Егер күтілетін пайда қабылданған тәуекелдерге сәйкес келмесе, андеррайтерлерге тәуекелдерді сақтандыруға рұқсат етілмейді.

Екіншіден, тәуекел қайта сақтандыруды пайдалану арқылы басқарылады. Компания міндеттемелер мен мүлікті сақтандыру қызметінің әртүрлі санаттары үшін қайта сақтандыру бойынша қорғауды сатып алады. Компания қайта сақтандыру бағдарламасына байланысты шығындар мен пайданы тұрақты негізде бағалайды.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша негізгі белгіленген шоғырлану төмендегідей ұсынылған:

(г) Жалпы жиынтық тәуекелге ұшырау

Компания тәуекелдің шоғырлануына қатысты қабылдауға дайын жалпы жиынтық тәуекелді белгілейді. Ол тәуекелді бағалау кезінде және ай сайынғы негізде Компанияның негізгі жиынтық тәуекелдерін көрсететін есептерді зерттеу арқылы осы әсердің мониторингін жүргізеді. Компания қайта сақтандыру бағдарламаларының тиімділігін және Компания шалдыққан таза әсерді өлшеу мақсатында жиынтық тәуекелдерге мониторинг жүргізу үшін бірнеше модельдеу құралдарын пайдаланады.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша Компанияда 117 қолданыстағы сақтандыру шарты болды (2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша: 167 сақтандыру шарты). 2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша негізгі белгіленген шоғырлану төмендегідей ұсынылған:

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы	**Аудиттелмеген**		
Сақтандыру түрі	**Сақтандырудың жалпы сомасы мың. теңге**	**Қайта сақтандыру сомасы мың. теңге**	**Меншікті ұстап қалу (қайта сақтандырудан кейін) мың теңге**
Ерікті сақтандыру			
Қарыздарды сақтандыру	226,020,306	23,304,600	202,715,706
Басқа қаржылық залалдардан сақтандыру	33,894,689	7,475,022	26,419,667
Басқа да ерікті сақтандыру	17,241,109	2,104,249	15,136,860
Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	5,056,155	-	5,056,155
Барлығы	**282,212,259**	**32,883,871**	**249,328,388**

2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша негізгі белгіленген шоғырлану төмендегідей ұсынылған:

2021 жылғы 31 желтоқсан			
Сақтандыру түрі	**Сақтандырудың жалпы сомасы мың. теңге**	**Қайта сақтандыру сомасы мың. теңге**	**Меншікті ұстап қалу (қайта сақтандырудан кейін) мың теңге**
Ерікті сақтандыру			
Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	11,839,581	-	11,839,581
Басқа қаржылық залалдардан сақтандыру	51,564,232	9,288,547	42,275,685
Қарыздарды сақтандыру	231,370,480	22,406,600	208,963,880
Басқа да ерікті сақтандыру	15,644,901	2,106,188	13,538,713
Барлығы	**310,419,194**	**33,801,335**	**276,617,859**

(д) Залалдар тарихы

Компания сақтандыру шарттары бойынша резервтерді есептеу үшін статистикалық әдістерді қолданады. Жұмыс берушінің азаматтық жауапкершілігін қоспағанда, барлық сақтандыру шарттары бойынша талаптардың сомасы мен мерзімдеріне қатысты белгісіздік әдетте бір жыл ішінде шешіледі.

Бұл кесте алдыңғы кезеңдердегі төленбеген шығындарды бағалаудың жеткіліктілігіне тарихи шолуды ұсынғанымен, осы қаржылық ақпаратты пайдаланушылар ағымдағы кезеңнің төленбеген шығындарының балансына өткен кезеңдердің артықтығын немесе тапшылығын экстраполяциялау кезінде сақ болу керек. Компания 2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша жалпы жабылмаған шығындар сенімді бағаланды деп санайды. Алайда, белгісіздік резервтерін қалыптастыру процесіне байланысты, бұл бағалау қорытындысында барабар болатынына абсолютті сенімділік жоқ.

2021 жылдың желтоқсанында «Қызметкерді еңбек (қызметтік) міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру» сақтандыру класы бойынша портфель басқа сақтандыру компаниясына берілді. Төменде осы класты есепке алмағанда, 2022 жылдың бірінші жартыжылдығында және 2021 жылы шығындардың дамуын талдау бойынша ашулар берілген.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы шығындардың дамуын талдау (брутто) – барлығы

(Аудиттелмеген)

	Залал жылы								
мың теңге	**2015 ж.**	**2016 ж.**	**2017 ж.**	**2018 ж.**	**2019 ж.**	**2020 ж.**	**2021 ж.**	**2022 жылдың 6 айы**	**Барлығы**
Кумулятивті залалды бағалау									
Жылдың соңындағы залал		1,079,291	635,838	-	213,587	5,367	2,234,325	17,942,920	17,942,920
- бір жылдан кейін	[illegible]	1,785,232	657,381	46	1,408,742	241,795	4,845,766	-	4,845,766
- екі жылдан кейін	[illegible]	1,802,153	658,024	46	1,408,742	4,865,728	-	-	4,865,728
- үш жылдан кейін	[illegible]	1,803,183	697,637	46	1,408,742	-	-	-	1,408,742
- төрт жылдан кейін	[illegible]	1,803,183	697,637	46	-	-	-	-	46
- бес жылдан кейін	[illegible]	1,803,183	697,637	-	-	-	-	-	697,637
- алты жылдан кейін	[illegible]	1,803,183	-	-	-	-	-	-	1,803,183
- жеті жылдан кейін	[illegible]	-	-	-	-	-	-	-	72,035
2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша кумулятивті залалды бағалау (аудиттелмеген)	[illegible]	**1,803,183**	**697,637**	**46**	**1,408,742**	**4,865,728**	**4,845,766**	**25,171,725**	**31,636,057**
2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша кумулятивті төлемдер (аудиттелмеген)	[illegible]	**1,803,183**	**697,637**	**46**	**1,408,742**	**241,795**	**2,240,894**	**5,365,337**	**11,829,669**
2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша төленбеген залалдар бойынша		**-**	**-**	**-**	**-**	**4,623,934**	**2,604,871**	**12,577,583**	**19,806,388**

жалпы міндеттемелер (аудиттелмеген)									

2021 жылғы залалдардың дамуын талдау (брутто) – барлығы

			Залал жылы						
мың теңге	**2014 ж.**	**2015 ж.**	**2016 ж.**	**2017 ж.**	**2018 ж.**	**2019 ж.**	**2020 ж.**	**2021 ж.**	**Барлығы**
Кумулятивті залалды бағалау									
Жылдың соңындағы залал	3,701	3,269	1,079,291	635,838	-	213,587	5,367	9,036,499	9,036,499
- бір жылдан кейін	133,668	56,917	1,785,232	657,381	46	1,408,742	7,964,725	-	7,964,725
- екі жылдан кейін	141,925	71,610	1,802,153	658,024	46	1,414,177	-	-	1,414,177
- үш жылдан кейін	141,925	71,709	1,803,183	697,637	46	-	-	-	46
- төрт жылдан кейін	141,925	72,035	1,803,183	697,637	-	-	-	-	697,637
- бес жылдан кейін	141,925	72,035	1,803,183	-	-	-	-	-	1,803,183
- алты жылдан кейін	141,925	72,035	-	-	-	-	-	-	72,035
- жеті жылдан кейін	141,925	-	-	-	-	-	-	-	141,925
2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша кумулятивті залалды бағалау	**141,925**	**72,035**	**1,803,183**	**697,637**	**46**	**1,414,177**	**7,964,725**	**9,036,499**	**21,130,227**
2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша кумулятивті төлемдер	**141,925**	**72,035**	**1,803,183**	**697,637**	**46**	**1,408,742**	**241,795**	**2,234,325**	**6,599,689**
2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша төленбеген залалдар бойынша барлық міндеттемелер	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5,435**	**7,722,930**	**6,802,174**	**14,530,539**

5 Сыйлықақылар

	Ерікті сақтандыру				
2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың теңге	**Қарыздарды сақтандыру**	**Басқа қаржылық залалдардан сақтандыру**	**Қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру**	**Өзге де ерікті сақтандыру**	**Барлығы**
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	2,171,285	79,996	82,221	(147,139)	2,186,363
Еңбекпен табылмаған сыйлықақылар бойынша резервті өзгерту, брутто	(233,990)	136,903	(162,138)	182,834	(76,391)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, брутто	**1,937,295**	**216,899**	**(79,917)**	**35,695**	**2,109,972**
Минус: қайта сақтандырушыларға берілген сақтандыру сыйлықақылары	(39,479)	(5,689)	(126,788)	-	(171,956)
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша брутто резервтің өзгеруіндегі қайта сақтандырушылардың үлесі	(138,121)	(24,376)	4,677	-	(157,820)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, берілген қайта сақтандыруға	**(177,600)**	**(30,065)**	**(122,111)**	**-**	**(329,776)**
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, нетто	**1,759,695**	**186,834**	**(202,028)**	**35,695**	**1,780,196**

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың. теңге	**Қарыздарды сақтандыру**	**Басқа қаржылық залалдардан сақтандыру**	**Өзге де ерікті сақтандыру**	**Барлығы**
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	1,618,672	126,832	35	1,745,539
Еңбекпен табылмаған сыйлықақылар бойынша резервті өзгерту, брутто	(619,485)	129,882	131,486	(358,117)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, брутто	**999,187**	**256,714**	**131,521**	**1,387,422**
Минус: қайта сақтандырушыларға берілген сақтандыру сыйлықақылары	-	(2,100)	-	(2,100)
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша брутто резервтің өзгеруіндегі қайта сақтандырушылардың үлесі	-	(23,047)	-	(23,047)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, берілген қайта сақтандыруға	**-**	**(25,147)**	**-**	**(25,147)**
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары, нетто	**999,187**	**231,567**	**131,521**	**1,362,275**

6 Төленген шағымдар

Аудиттелмеген	**Ерікті сақтандыру**				
2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы мың теңге	**Қарыздарды сақтандыру**	**Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру**	**Қаржы ұйымының шығындарын сақтандыру**	**Басқа да еркін сақтандыру**	**Барлығы**
Төленген шағымдар	5,303,364	68,543	-	-	5,371,907
Қайта сақтандыруды шегергенде төленген шағымдар	**5,303,364**	**68,543**	**-**	**-**	**5,371,907**
Келтірілген, бірақ мәлімделмеген шығындарға арналған резервтерді өзгерту	(2,137,206)	(636,877)	693,401	(91,017)	(2,171,699)
Мәлімделген, бірақ төленбеген шағымдармен резервтерді өзгерту	6,155,892	1,297,091	-	(5,436)	7,447,547
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесін өзгерту	(220,407)	1,459	-	-	(218,948)
Қайта сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеру, нетто	**3,798,279**	**661,673**	**693,401**	**(96,453)**	**5,056,900**
Регрессиялық талап бойынша өтемақы	(1,809,765)	(213,593)	-	-	(2,023,358)
Қайта сақтандыруға берілген тәуекелдер бойынша шығыстарды өтеу	-	(12,091)	-	-	(12,091)
Төленген шағымдар, нетто	**7 291 878**	**504,532**	**693,401**	**(96,453)**	**8,393,358**

Аудиттелмеген	**Ерікті сақтандыру**				**Міндетті сақтандыру**	
2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы мың теңге	**Қарыздарды сақтандыру**	**Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру**	**Мүлікті сақтандыру**	**Басқа да еркін сақтандыру**	**Жұмыс берушінің жауапкершілігі**	**Барлығы**
Төленген шағымдар	-	236,428	-	-	1,398	237,826
Қайта сақтандыруды шегергенде төленген шағымдар	**-**	**236,428**	**-**	**-**	**1,398**	**237,826**
Келтірілген, бірақ мәлімделмеген шығындарға арналған резервтерді өзгерту	3,489,842	(1,134,026)	-	113,520	21,479	2,490,815
Мәлімделген, бірақ төленбеген шағымдармен резервтерді өзгерту	340,425	(80,751)	(52,937)	(35,776)	-	170,961
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесін өзгерту	-	-	2,591	-	5,855	8,446
Қайта сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеру, нетто	**3,830,267**	**(1,214,777)**	**(50,346)**	**77,744**	**27,334**	**2,670,222**
Регрессиялық талап бойынша өтемақы	-	(91,009)	-	-	-	(91,009)
Төленген шағымдар, нетто	**3,830,267**	**(1,069,358)**	**(50,346)**	**77,744**	**28,732**	**2,817,039**

7 Пайыздық кірістер/(шығыстар)

	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың теңге	2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер		
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз сатып алу және кері сату шарттары («кері репо»)	2,413,238	-
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,329,335	1,028,145
Банктердегі депозиттер және ақша қаражаттары және олардың баламалары	1,008,617	2,303,674
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	799,416	928,825
	5,550,606	**4,260,644**
Басқа пайыздық кірістер		
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	35,100	28,821
	35,100	**28,821**
Пайыздық шығыстар		
«Самұрық-Қазына» АҚ-тан қарыз бойынша пайыздық шығысы	-	(8,925)
	-	**(8,925)**

8 Табыс салығы бойынша шығыс

Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс аралық есепті кезең үшін салық салынғанға дейінгі пайда (залал) көрсеткішін басшылықтың бүкіл қаржы жылындағы пайдаға салынатын салықтың орташа өлшенген жылдық мөлшерлемесін ең жақсы бағалауына тең мөлшерлемеге көбейту жолымен айқындалған сомада танылады.

Осылайша, аралық қаржылық ақпараттағы тиімді салық мөлшерлемесі басшылықтың жылдық қаржылық есептілік үшін тиімді салық мөлшерлемесін бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

Табыс салығының тиімді мөлшерлемесін есептеу:

	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың теңге	%	2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы аудиттелмеген мың теңге	%
Салық салуға дейінгі пайда	**4,132,112**	**100**	**2,754,885**	**100**
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	(826,422)		(550,977)	
Инвестициялық бағалы қағаздардан салық салынбайтын табыс	407,783	10	395,838	14
Сақтандыру бойынша дебиторлық берешекті құнсыздандырумен резервті қалыптастыру бойынша шегерілмейтін шығыстар және басқа да шегерілмейтін шығыстар	(698,720)		(498,163)	
Басқа салық салынбайтын кірістер			5,515	0,2
	(1,117,359)		**(647,787)**	

9 Ақшалай қаражат және оның баламалары

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте көрсетілген ақша қаражаттары мен олардың баламалары:

	Аудиттелмеген	
	2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге**
Ағымдағы шоттардағы және банктердегі талап етілгенге дейінгі депозиттердегі ақшалай қаражат		
- BBB+ және BBB- аралығындағы кредиттік рейтингімен	2,406,284	2,186,807
- BB- және BB+ аралығындағы кредиттік рейтингімен	8	2,725,377
- B- және B+ аралығындағы кредиттік рейтингімен	4,990,119	-
- рейтингі жоқ	10,045,367	9,747,148
	17,441,778	**14,659,332**
Шығынға арналған бағалау резерві	(108)	(1,977)
Барлық ақшалай қаражат пен олардың баламалары	**17,441,670**	**14,657,355**

Кредиттік рейтинг дегеніміз Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service агенттіктерінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі. Екі рейтингтік агенттіктің рейтингі болған жағдайда ең төменгі рейтинг есепке алынады. Үш рейтингтік агенттіктен рейтинг болған жағдайда және бұл ретте олардың кем дегенде екеуінен рейтингтер бірдей болған жағдайда, онда осы рейтинг есепке алынады, ал рейтинг бойынша болжам мәні бойынша сәйкес келетін екі рейтингтің ең азы қабылданады. Үш рейтингтік агенттіктен үш түрлі рейтинг болған жағдайда, олардың орташа мәні есепке алынады.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша Компанияның үлесі капиталдың 10% - дан астамын құрайтын, банктерде қалдықтары болған жоқ (2021 жылғы 31 желтоқсан: банктерде қалдықтары болған жоқ).

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша банктердегі шоттар мен депозиттер кредиттік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатқызылды. Компания 12 айлық күтілетін кредиттік шығынға тең сомада ақшалай қаражаттар мен олардың баламалары бойынша шығындар бойынша бағалау резервін мойындады.

10 Банктердегі депозиттер

	Аудиттелмеген	
	2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге**
- BBB+ және BBB- аралығындағы кредиттік рейтингімен	1,107,850	2,799,525
- BB- және BB+ аралығындағы кредиттік рейтингімен	9,458,489	56,602,315
- B- және B+ аралығындағы кредиттік рейтингімен	8,120,221	617,876
- рейтингі жоқ	2,794	-
	18,689,354	**60,019,716**
Шығынға арналған бағалау резерві	(278,486)	(160,610)
Банктердегі депозиттердің барлығы	**18,410,868**	**59,859,106**

Кредиттік рейтинг дегеніміз Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service агенттіктерінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі. Екі рейтингтік агенттіктің рейтингі болған жағдайда ең төменгі рейтинг есепке алынады. Үш рейтингтік агенттіктен рейтинг болған жағдайда және бұл ретте олардың кем дегенде екеуінен рейтингтер бірдей болған жағдайда, онда осы рейтинг есепке алынады, ал рейтинг бойынша болжам мәні бойынша сәйкес келетін екі рейтингтің ең азы қабылданады. Үш рейтингтік агенттіктен үш түрлі рейтинг болған жағдайда, олардың орташа мәні есепке алынады.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелері жылына 0.4%-дан 9.25%-ға дейін құрайды, аудиттелмеген (2021 жылғы 31 желтоқсан: 0.4%-дан 9.1%-ға дейін).

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша Компанияда меншікті капиталдың 10% - дан астамын құрайтын банктерде қалдықтары жоқ.

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша банктердегі депозиттер кредиттік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатқызылды. Компания банктердегі депозиттер бойынша шығындарға арналған бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік шығынға тең сомада таныды.

Банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша шығындарға арналған бағалау резерві қалдықтарының өзгеруі төменде келтірілген:

	Аудиттелмеген 1-кезең	
мың теңге	**2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда**	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда**
Кезеңнің басында	160,610	180,631
Шығындарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	117,876	(73,481)
Кезеңнің соңында	**278,486**	**107,150**

11 РЕПО мәмілелері бойынша дебиторлық берешек

Төменде 2022 жылғы 30 маусымдағы кері РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде алынған борыштық бағалы қағаздардың әділ және баланстық құны келтірілген:

	(Аудиттелмеген) 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**(Аудиттелмеген) 2022 жылғы 30 маусым мың теңге**
	Әділ құн	**Баланстық құн**
Қазақстандық мемлекеттік бағалы қағаздар		
«BBB» кредиттік рейтингімен	49,949,309	50,831,179
Корпоративтік бағалы қағаздар		
«BBB» кредиттік рейтингімен	1,475,321	1,477,334
Барлығы	**51,424,630**	**52,308,513**

Кредиттік рейтинг дегеніміз Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service агенттіктерінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі. Екі рейтингтік агенттіктің рейтингі болған жағдайда ең төменгі рейтинг есепке алынады. Үш рейтингтік агенттіктен рейтинг болған жағдайда және бұл ретте олардың кем дегенде екеуінен рейтингтер бірдей болған жағдайда, онда осы рейтинг есепке алынады, ал рейтинг бойынша болжам мәні бойынша сәйкес келетін екі рейтингтің ең азы қабылданады. Үш рейтингтік агенттіктен үш түрлі рейтинг болған жағдайда, олардың орташа мәні есепке алынады.

12 Инвестициялық бағалы қағаздар

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**2021 жыл мың теңге**
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын	24,464,755	35,166,389
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	22,263,601	22,803,125
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын	778,263	775,185
	47,506,619	**58,744,699**

	2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын		
Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары		
«BBB» кредиттік рейтингімен	13,322,267	15,316,681
Шет мемлекеттердің мемлекеттік облигациялары		
«AA+» кредиттік рейтингімен	290,733	319,464
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	**13,613,000**	**15,636,145**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары		
«AAA» кредиттік рейтингімен	9,493,207	16,568,298
«BBB+» - «BBB-» кредиттік рейтингімен	1,358,548	2,961,946
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарының жиыны	**10,851,755**	**19,530,244**
	24,464,755	**35,166,389**
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын		
Қазақстандық банктердің облигациялары		
«B+» - «B-»кредиттік рейтингімен	778,263	775,185
Қазақстандық банктер облигацияларының жиыны	**778,263**	**775,185**
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын		
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары		
«BBB» кредиттік рейтингімен	9,537,831	11,299,114
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі ноталарының жиыны	**9,537,831**	**11,299,114**
Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары		
«BBB» кредиттік рейтингімен	2,828,523	-
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	**2,828,523**	**-**
Қазақстандық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
«BBB-» кредиттік рейтингімен	4,677,366	4,280,639
- рейтингі жоқ		
Қазақстандық компаниялардың корпоративтік облигацияларының жиыны	**4,677,366**	**4,280,639**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары		
«BBB+» - «BBB-» кредиттік рейтингімен	5,219,881	7,223,372
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарының жиыны	**5,219,881**	**7,223,372**
	22,263,601	**22,803,125**

Кредиттік рейтинг дегеніміз Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service агенттіктерінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі. Екі рейтингтік агенттіктің рейтингі болған жағдайда ең төменгі рейтинг есепке алынады. Үш рейтингтік агенттіктен рейтинг болған жағдайда және бұл ретте олардың кем дегенде екеуінен рейтингтер бірдей болған жағдайда, онда осы рейтинг есепке алынады, ал рейтинг бойынша болжам мәні бойынша сәйкес келетін екі рейтингтің ең азы қабылданады. Үш рейтингтік агенттіктен үш түрлі рейтинг болған жағдайда, олардың орташа мәні есепке алынады.

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша әділ құн бойынша басқа жиынтық табыс арқылы және амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық инвестициялық бағалы қағаздар, кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатқызылған.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша Компания меншікті капиталдың 10% - дан астамын құрайтын бір эмитенттің қаржы құралдарына иелік етті (2021 жылғы 31 желтоқсан: бір эмитент). 2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша осы эмитент бойынша қалдықтардың көлемі 16,150,790 мың теңгені құрайды (2021 жылғы 31 желтоқсанда: 26,615,795 мың теңге сомасына 2 эмитент).

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша инвестициялық бағалы қағаздар бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелері жылдық 2.5%-дан 14.5%-ға дейін өзгерді (2021 жылғы 31 желтоқсан: 2.5%-дан 11.58%-ға дейін).

13 Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Сақтандыру төлемдері бойынша тиесілі сомалар	7,713,858	-
Сақтанушылардан тиесілі сомалар	3,597,488	3,353,712
Қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар	57,305	36,146
	11,368,651	**3,389,858**
Құнсыздануға арналған резерв	(5,762,691)	(17,819)
	5,605,960	**3,372,039**

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша Компанияда меншікті капиталдың 10%-дан астамын құрайтын сақтанушылар болған жоқ.

2022 жылғы 30 маусымда және 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша дебиторлық берешектің құнсыздануына резервтің өзгеруі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	Аудиттелмеген 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы мың теңге
Кезең басындағы мәліметтер бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	(17,819)	(28,020)
Резервті қалпына келтіруді шегергендегі құнсыздануға арналған резервке таза аударымдар	(5,744,872)	-
Жыл соңындағы мәліметтер бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	**(5,762,691)**	**(28,020)**

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша дебиторлық берешектің кредиттік сапасы

Келесі кестеде 2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген, аудиттелмеген:

	Дебиторлық берешек, брутто мың теңге	**Құнсыздануға арналған резерв мың теңге**	**Дебиторлық берешек, нетто мың теңге**	**Дебиторлық берешекке қатысты құнсыздануға арналған резерв, брутто %**
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	3,458,208	-	3,458,208	-
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	91,082	-	91,082	-
- 90 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге кешіктірілген	30,379	-	30,379	-
- 1 жылдан астам кешіктірілгендер	17,819	(17,819	-	100
Сақтанушылардың мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешегінің жиыны	139,280	(17,819	121,461	13
Сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**3,597,488**	**(17,819**	**3,579,669**	
Қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	53,073	-	53,073	-
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	4,232	-	4,232	-
Қайта сақтанушылардың мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешегінің жиыны	4,232	-	4,232	-
Қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**57,305**	**-**	**57,305**	**-**
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**3,654,793**	**(17,819**	**3,636,974**	
Сақтандыру және қайта сақтандыру төлемдері бойынша тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	7,703,081	(5,744,872	1,958,209	75
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	10,777	-	10,777	-
Сақтандыру және қайта сақтандыру төлемдері бойынша мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешектің жиыны	10,777	-	10,777	-
Сақтандыру және қайта сақтандыру төлемдері бойынша тиесілі сомалардың жиыны	**7,713,858**	**(5,744,872**	**1,968,980**	**75**
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің жиыны	**11,368,651**	**(5,762,691**	**5,605,960**	**51**

Бұдан әрі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің сапасы туралы ақпарат берілген:

	Дебиторлық берешек, брутто мың теңге	Құнсыздануға арналған резерв мың теңге	Дебиторлық берешек, нетто мың теңге	Дебиторлық берешекке қатысты құнсыздануға арналған резерв, брутто %
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	3,090,659	-	3,090,659	-
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- мерзімі 90 күннен кем мерзімге кешіктірілгендер	227,877	-	227,877	-
- мерзімі 90 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге кешіктірілгендер	17,357	-	17,357	-
- 1 жылдан астам кешіктірілгендер	17,819	(17,819	-	100
Сақтанушылардың мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешегінің жиыны	263,053	(17,819	245,234	7
Сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**3,353,712**	**(17,819**	**3,335,893**	**-**
Қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	36,140	-	36,140	-
Қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**36,140**	**-**	**36,140**	**-**
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**3,389,858**	**(17,819**	**3,372,039**	**1**

14 Сақтандыру шарттары бойынша резервтер және сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі

	Аудиттелмеген Брутто	**Аудиттелмеген Қайта сақтандыру**	**Аудиттелмеген Нетто**
	2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**2022 жылғы 30 маусым мың теңге**	**2022 жылғы 30 маусым мың теңге**
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	9,091,337	(1,158,485)	7,932,852
Орын алған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	12,079,216	-	12,079,216
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	7,727,172	(220,407)	7,506,765
	28,897,725	**(1,378,892)**	**27,518,833**

	Брутто	**Қайта сақтандыру**	**Нетто**
	2021 жыл мың теңге	**2021 жыл мың теңге**	**2021 жыл мың теңге**
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	9,014,946	(1,316,305)	7,698,641
Орын алған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	14,250,915	-	14,250,915
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	279,625	(1,459)	278,166
	23,545,486	**(1,317,764)**	**22,227,722**

(а) Орын алған, бірақ мәлімделмеген талап-арыздар бойынша және мәлімделген, бірақ реттелмеген талап-арыздар бойынша резервтердің қозғалысын талдау

мың теңге	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жыл мың теңге
Кезең басындағы мәліметтер бойынша резервтердің шамасы	14,529,081	7,269,978
Ағымдағы кезеңде болған залалдар	16,756,667	4,798,867
Рұқсаттардағы өзгерістер салдарынан өткен жылдары болған залалдар бойынша түзету	(6,108,912)	4,879,447
Сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы	(5,371,907)	(2,476,145)
Қайта сақтандырушылар үлесінің өзгеруі	(218,948)	56,934
Кезең соңындағы мәліметтер бойынша резервтердің шамасы	**19,585,981**	**14,529,081**

(б) Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резервтегі қозғалыстарды талдау

мың теңге	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	2021 жыл мың теңге
Жыл басындағы резервтің шамасы	7,698,641	5,479,154
Есептелген сыйлықақылар	2,186,363	6,839,244
Еңбекпен алынған сыйлықақылар	(2,109,972)	(3,496,086)
Қайта сақтандырушылар үлесінің өзгеруі	157,820	(1,123,671)
Жыл соңындағы мәліметтер бойынша резервтің шамасы	**7,932,852**	**7,698,641**

(в) Қызметтің негізгі бағыттары бөлінісінде сақтандыру шарттары бойынша резервтерді талдау

Аудиттелмеген	Ерікті сақтандыру				
2022 жылғы 30 маусым мың теңге	Қарыздарды сақтандыру	Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру	Қаржы ұйымының шығындарын сақтандыру	Басқа да еркін сақтандыру	Барлығы
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	8,294,936	370,760	376,106	[illegible]	9,091,337
Орын алған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	11,225,202	20,191	786,382	[illegible]	12,079,216
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	6,392,598	1,334,574	-	-	7,727,172
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер, брутто	**25,912,736**	**1,725,525**	**1,162,488**	[illegible]	**28,897,725**
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі	(1,232,016)	(132,450)	(14,426)	-	(1,378,892)
Сақтандыру шарттары бойынша резерв, нетто	**24,680,720**	**1,593,075**	**1,148,062**	[illegible]	**27,518,833**

Аудиттелмеген	**Ерікті сақтандыру**				
2021 жыл мың теңге	**Қарыздарды сақтандыру**	**Басқа қаржылық шығындардан сақтандыру**	**Қаржы ұйымының шығындарын сақтандыру**	**Басқа да еркін сақтандыру**	**Барлығы**
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	8,060,945	507,662	213,969	[illegible]	9,014,946
Орын алған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	13,977,558	41,918	92,981	[illegible]	14,250,915
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	236,706	37,484	-	[illegible]	279,625
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер, брутто	**22,275,209**	**587,064**	**306,950**	**[illegible]**	**23,545,486**
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі	(1,149,730)	(158,285)	(9,749)	-	(1,317,764)
Сақтандыру шарттары бойынша резерв, нетто	**21,125,479**	**428,779**	**297,201**	**[illegible]**	**22,227,722**

(г) Резервтер бойынша негізгі рұқсаттар

Рұқсаттарды анықтау үшін қолданылатын процесс ең ықтимал немесе күтілетін нәтижелерге бейтарап баға беруге арналған. Рұқсаттарды қалыптастыру үшін негіз ретінде пайдаланылатын ақпарат көздері ішкі болып табылады, олар жыл сайын жүргізілетін толық зерттеулердің нәтижелерін қамтиды. Рұқсаттар олардың бақыланатын нарықтық бағаларға және өзге де жарияланған ақпаратқа сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында тексеріледі. Алайда, қазақстандық сақтандыру нарығында негізгі қызмет бойынша рұқсаттар мен өзгерістерге ұшырауды айқындау үшін өзекті болуы мүмкін, жалпыға қолжетімді ақпараттың жетіспеушілігі байқалады.

Қызметтің сипатына байланысты қандай да бір жеке шағымның ықтимал нәтижелерін және мәлімделген шағымдар бойынша жалпы шығындарды дәл болжау өте қиын. Әрбір мәлімделген талап-арыз барлық жайттарға, өтініш берушілерден алынған ақпаратқа және осындай талап-арыздардың мөлшері бойынша тарихи деректерге тиісті назар аудара отырып, жеке тәртіппен жеке қаралады. Әрбір жағдай бойынша бағалау үнемі қайта қаралады және жаңа деректер пайда болған жағдайда сәйкесінше жаңартылады. Резервтер қолда бар ағымдағы ақпарат негізінде қалыптастырылады. Алайда, соңғы міндеттемелер одан арғы оқиғалар нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Залалдарды жабу шығындарының жиынтық мөлшеріне әсер ететін көптеген факторлардың әсерін бағалау қиын. Резервті есептеудің күрделілігі сақтандырудың негізгі шарттарындағы айырмашылыққа, шағымның күрделілігіне, шағымның көлеміне және шағымның жеке ауырлығына, шағымның пайда болу күнін және оның нақты өтініш беру күнін анықтауға байланысты сақтандырудың әртүрлі түрлері үшін де ерекшеленеді.

Орын алған, бірақ мәлімделмеген шағымдар бойынша резервтер күтілетін залал әдісін пайдалана отырып бағаланады. Залалдар бойынша өзіндік статистиканың жетіспеуіне байланысты Компания экспорттық-кредиттік сақтандыру ұйымдарының (Берн Одағының Прага клубы – ірі халықаралық экспорттық-кредиттік агенттіктер қауымдастығы) деректерін пайдаланады, себебі одақ экспорттық кредиттер мен инвестицияларды сақтандыруды ұсынатын ұйымдардың жалғыз жетекші халықаралық бірлестігі болып табылады. Одақ халықаралық трансшекаралық сауда мен инвестицияларды ілгерілетуге, сондай-ақ оның мүшелері арасында кәсіби деректер алмасуды қамтамасыз етуге арналған халықаралық ұйым болып табылады және жиырма бес жылдан астам уақыт ішінде қаржылық көрсеткіштер мен басқа да деректерді жинақтайды. Әрбір ұйым бойынша сақтандыру төлемдері бойынша кемінде жеті жыл ішінде қолжетімді расталған деректер негізге алынады. Осы есептің қорытындысы бойынша он компания (Одақ мүшелері) бойынша 2014-2020 жылдардағы шығындылықтың орташа көрсеткіші 89% -. құрады. Осылайша, алынған залал коэффициенті Компанияның еңбекпен алынған сақтандыру сыйлықақыларына қолданылады, бұл орын алған, бірақ мәлімделмеген талап-арыздардың резерв көлемін анықтайды.

Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер ететін өзге де ақпарат анықталған кезде Компания жекелеген сақтандыру шарттары бойынша қосымша резервтер жасайды. Әрбір сақтандыру шартында/сақтандыру лимитінде сараланған тәуекел көздері болғандықтан, қосымша резервтеу сақтанушының қызмет түріне байланысты сараланып жүзеге асырылуы мүмкін. Компания әрбір сақтандыру/қайта сақтандыру шарты бойынша жеке талдау жүргізеді және мынадай факторларды ескереді:

- тәуекел объектілері қызметінің салаларындағы теріс үрдістер;
- сақтандыру объектісінің қаржылық жағдайының нашарлауы;
- Компания және басқа кредиторлар алдындағы кредиттік міндеттемелердің орындалу тарихы;
- тәуекел объектісінің төлем қабілеттілігінің нашарлауына байланысты қайта құрылымдау фактілерінің болуы;
- сақтандыру жағдайының әлеуетін сипаттайтын басқа да нашарлататын жағдайлардың/факторлардың болуы.

Жоғарыда аталған факторлар анықталған кезде Компания сақтандырылушының жағдайына, кешіктірілген мерзіміне, қаралып отырған қайта құрылымдаудың болуына және Пайда алушыдан қосымша ақпаратқа байланысты болатын сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын бағалайды. Жалпы сақтандыру шарттары бойынша резервтерді бағалауға ең елеулі әсер ететін рұқсаттар күтілетін залалдардың коэффициенттерін және сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын бағалауды білдіреді. Компания портфелінің көрсеткіштері күтілетін шығындар коэффициенттерінің өзгеруіне сезімтал. Компания өзінің сақтандыру тарифтерін көрсетілген ауыспалы мәндердің соңғы өзгерістері негізінде кез келген пайда болған үрдістерді есепке алатындай етіп үнемі түзетіп отырады.

15 Меншікті капитал

(а) Акционерлік капитал

мың теңге	**Аудиттелмеген Жай акциялар 2022 жылғы 30 маусым**	**Жай акциялар 2021 жыл**
Шығаруға рұқсат етілген (жай акциялар)	**92,000**	**92,000**
Шығарылған және айналыстағы (жай акциялар)	**91,440**	**91,440**
Акциялар саны	87,300	87,300
Номиналды құны, мың теңге	266	266
Акциялар саны	2,780	2,780
Номиналды құны, мың теңге	5,000	5,000
Акциялар саны	1,360	1,360
Номиналды құны, мың теңге	50,000	50,000
Шығарылды және толық төленді, мың теңге	**105,100,000**	**105,100,000**

(б) Капиталды басқару

Компания ҚРҰБ нормативтік актілерінде белгіленген төлем қабілеттілігі маржасына қатысты Қазақстан Республикасының нормативтік талаптарының объектісі болып табылады.

Компания төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін кемінде 1-де сақтауға міндетті. Төлем қабілеттілігінің маржасы нақты төлем қабілеттілігінің маржасын ең төменгі қажетті төлем қабілеттілігінің маржасына бөлу арқылы анықталады. Төлем қабілеттілігінің ең төменгі қажетті маржасы таза еңбекпен алынған сыйлықақыларды, төленген талап-арыздарды және шетелдік қайта сақтандырушыларға берілген сыйлықақыларды қамтитын бірнеше факторлар негізінде есептеледі.

2022 жылдың 30 маусымындағы және 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы мәліметтер бойынша Компания төлем қабілеттілігі маржасының коэффициенттерін сақтады:

мың теңге	Аудиттелмеген 30 маусым 2022 жыл	2021 жыл
Төлем қабілеттілігінің нақты маржасы	109,599,404	111,807,848
Төлем қабілеттілігі маржасының ең аз мөлшері	3,328,043	2,456,704
Төлем қабілеттілігі маржасы	**32.93**	**45.51**

(в) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, Компания акционерлерінің Компания резервтерін бөлу құқығы компанияның ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған қаржылық есептілікте көрсетілген бөлінбеген пайда шамасымен немесе жинақталған шығын болған жағдайда, егер таза кірісті бөлу Компанияның төлем қабілетсіздігіне немесе дәрменсіздігіне әкеп соқпаса немесе егер Компанияның меншік капиталының мөлшері бөлу нәтижесінде теріс болмаса, ағымдағы жылғы таза кіріс сомасымен шектеледі.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айлық кезең ішінде бір акция үшін 1,408,394 мың теңге немесе 15,402.39 теңге мөлшерінде дивидендтер жарияланды және төленді, аудиттелмеген (2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 2,704,733 мың теңге немесе 91,340 дана көлеміндегі бір акция үшін 29,611 теңге мөлшерінде дивидендтер жарияланды және төленді).

(г) Күтпеген тәуекелдер резерві

Компания 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі басқармасының 2019 жылғы 31 қаңтардағы №12 қаулысына сәйкес бөлінбеген пайда құрамында, 4,000,205 мың теңге мөлшерінде күтпеген тәуекелдер резервін таратты, аудиттелмеген (2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: Компания 3,830,111 мың теңге мөлшерінде резерв есептеді, аудиттелмеген).

16 Қаржы құралдарының тәуекелдерін басқару

Тәуекелдерді басқару Компания қызметінің негізінде жатыр және Компанияның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Компанияның өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару саясаты мен процедуралары

Компанияның тәуекелдерді басқару саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару саясаты мен процедуралары нарықтық жағдайдың, ұсынылатын өнімдер мен қызметтердің өзгеруін және пайда болатын ең жақсы тәжірибені көрсету мақсатында жүйелі түрде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жүйесінің дұрыс жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару саясаты мен процедураларын мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты.

Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шараларды мониторингілеу және енгізу үшін жауапты болады, сондай-ақ Компанияның тәуекелдердің белгіленген шегінде қызметті жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекелдерді басқару департаменті басшысының міндеттеріне тәуекелдерді жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылау, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерді анықтау, бағалау, басқару және есеп беру бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылау кіреді.

Сыртқы және ішкі қауіп факторлары ұйым шеңберінде анықталады және басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтауға және тәуекелдерді төмендету бойынша ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін анықтауға ерекше назар аударылады.

Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаудан басқа, Тәуекелдерді басқару департаменті жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық баға алу мақсатында операциялық бөлімшелермен тұрақты кездесулер өткізу арқылы қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

(б) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдары, пайыздық мөлшерлемелер және акциялар бағалары Компанияның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер етуі мүмкін тәуекел. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық тәуекелден, кірістілік қисығының тәуекелінен және басқа нарықтық тәуекелдерден тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістерге және нарықтық бағалар мен валюта бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгеруіне әсер ететін пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті - қабылданған тәуекел үшін алынған кірісті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы параметрлерден асып кетпеуін басқару және бақылау.

Компания жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру мерзімдерін, валюталық позицияны, шығындар лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінің алшақтығын бақылау арқылы нарықтық тәуекелдің құрамдас бөлігі болып табылатын пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару Компанияның таза пайыздық маржасының сыйақы мөлшерлемелерін өзгертудің әртүрлі стандартты және стандартты емес сценарийлеріне сезімталдығын бақылау процедурасымен толықтырылады.

(і) Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі - бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру тәуекелі. Компания басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуының қаржылық жағдайына және ақша ағындарына әсеріне шалдығады. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы мүмкін, алайда оны төмендетуі де мүмкін немесе пайыздық мөлшерлемелердің күтпеген өзгеруі жағдайында шығындардың пайда болуына әкелуі мүмкін.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі белгілі бір өтеу мерзімі бар қолда бар немесе болжанатын активтер өтеу мерзімі ұқсас қолда бар немесе болжанатын міндеттемелердің шамасы бойынша артық немесе кем болған жағдайларда туындайды.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруін мониторингтеу арқылы басқарылады. Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, баланстық құны 778,263 мың теңге (2021 жылғы 31 желтоқсан: 775,185 мың теңге), басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, баланстық құны 3,530,661 мың теңге (2021 жылғы 31 желтоқсан: 3,912,759 мың теңге) инвестициялық бағалы

қағаздар үшін сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімі 2 айдан 6 айға дейінгі кезеңде өтеді (2021 жылғы 31 желтоқсан: 2 айдан 6 айға дейін) (аудиттелмеген).

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруі нәтижесінде Компанияның жыл ішіндегі таза кірісі мен меншікті капиталының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне (2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша қолданылатын позициялар және кірістілік қисық сызығының 100 базистік пунктке параллель төмендеу немесе өсудің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) сезімталдығын талдау келесідей ұсынылған:

	Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым		**2021 жылғы 31 желтоқсан**	
	Пайда	**Меншікті капитал**	**Пайда**	**Меншікті капитал**
100 базистік пунктке ұлғаю жағына параллель жылжу	(7,408)	(664,378)	(9,870)	(862,514)
100 базистік пунктке азаю жағына параллель ауысу	7,536	701,493	10,085	912,253

(ii) Валюталық тәуекел

Компанияның бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар. Валюталық тәуекел - бұл валюта айырбастау бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша ағындарының өзгеру қаупі.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

Аудиттелмеген мың теңге	**Теңге**	**АҚШ доллары**	**Рубль**	**Басқалары**	**Барлығы**
Активтер					
Ақшалай қаражат және оның баламалары	10,330,664	2,120,781	4,990,225	-	17,441,670
Банктердегі депозиттер	672,583	11,006,552	6,731,733	-	18,410,868
Инвестициялық бағалы қағаздар:					
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша	24,174,022	-	-	290,733	24,464,755
- пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша	778,263	-	-	-	778,263
- амортизацияланған құн бойынша	12,366,354	9,897,247	-	-	22,263,601
Репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	52,308,513	-	-	-	52,308,513
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	5,548,655	-	57,305	,	5,605,960
Барлық активтер	**106,179,054**	**23,024,580**	**11,779,263**	**290,733**	**141,273,630**
Міндеттемелер					
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	(24,147,024)	(2,721,235)	(1,968,131)	(61,335)	(28,897,725)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(851,965)	(66,035)	(1,923)	(11,001)	(930,924)
Басқа қаржылық міндеттемелер	(55,312)	-	-	-	(55,312)
Барлық міндеттемелер	**(25,054,301)**	**(2,787,270)**	**(1,970,054)**	**(72,336)**	**(29,883,961)**
2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша таза позиция	**81,124,753**	**20,237,310**	**9,809,209**	**218,397**	**111,389,669**

2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	АҚШ доллары	Рубль	Басқалары	Барлығы
Активтер					
Ақшалай қаражат және оның баламалары	9,772,904	4,318,277	565,758	416	14,657,355
Банктердегі депозиттер	45,219,657	7,625,274	7,014,175	-	59,859,106
Инвестициялық бағалы қағаздар:					-
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша	34,846,924	-	-	319,465	35,166,389
- пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша	775,185	-	-	-	775,185
- амортизацияланған құн бойынша	13,677,876	9,125,249	-	-	22,803,125
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	3,335,894	-	36,145	-	3,372,039
Барлық активтер	**107,628,440**	**21,068,800**	**7,616,078**	**319,881**	**136,633,199**
Міндеттемелер					
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	(21,298,990)	(1,796,059)	(393,752)	(56,684)	(23,545,486)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(1,195,157)	-	(1,234)	(5,485)	(1,201,876)
Басқа қаржылық міндеттемелер	(143,315)	(26,988)	(7)	-	(170,310)
Барлық міндеттемелер	**(22,637,462)**	**(1,823,047)**	**(394,993)**	**(62,169)**	**(24,917,672)**
2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша таза позиция	**84,990,978**	**19,245,753**	**7,221,085**	**257,712**	**111,715,527**

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша келесі валюталарға қатысты төмендегі кестеде көрсетілгендей қазақстандық теңге бағамының төмендеуі меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың бұдан әрі сипатталған ұлғаюына (азаюына) әкеп соқтырар еді. Бұл талдау Компанияның көзқарасы бойынша есепті кезеңнің соңындағы мәліметтер бойынша мүмкін болатын валюта бағамдарының өзгеруіне негізделген. Талдау барлық басқа ауыспалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады дегенді білдіреді.

мың теңге	Аудиттелмеген 30 маусым 2022 жыл	2021 жыл
АҚШ доллары бағамының 30%-ға өсуі (2021: 30%)	5,010,749	4,618,981
Рубль бағамының 30%-ға өсуі (2021: 30%)	1,832,475	1,733,060
басқа валюта бағамының 10%-ға өсуі (2021 ж.: 30%)	24,710	61,851

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша бұдан бұрын аталған валюталарға қатысты қазақстандық теңге бағамының өсуі сомасы бойынша тең, бірақ барлық басқа ауыспалылар өзгеріссіз қалатын шартпен белгі бойынша кері әсерге ие болар еді.

17 Шартты міндеттемелер

(а) Соттың істерді қарауы

Нарықта өзінің әдеттегі қызметін жүзеге асыру барысында Компания әртүрлі заң түріндегі наразылықтарға тап болады. Компания басшылығы сотта істі қарау нәтижесінде туындайтын Компания міндеттемелерінің түпкілікті шамасы (болған жағдайда) болашақта Компания қызметінің қаржылық жағдайларына елеулі теріс әсер етпейді деп пайымдайды.

(б) Шартты салық міндеттемелері

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола отырып, заңнама нормаларының, ресми түсіндірмелердің және сот шешімдерінің көбінесе анық баяндалмаған және қарама-қайшы жиі өзгеруімен сипатталады, бұл оларды әртүрлі салық органдарының, соның ішінде ХҚЕС-ке сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық ақпараттың басқа да баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді екіұшты түсіндіруге мүмкіндік береді. Салықтарды есептеудің дұрыстығына қатысты тексерулер мен тергеулерді ірі айыппұлдар салуға және пайыздар өндіріп алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеушілер жүргізеді. Есепті кезеңдегі салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі бес күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл жайттар Қазақстандағы салық тәуекелдерінің басқа елдерге қарағанда жоғары болуына әкеп соғуы мүмкін. Компания басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін түсінуіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көрсетілген деп санайды. Бұған қарамастан, тиісті органдардың осы ережелерді басқаша түсінуі мүмкін және егер олар өз ұстанымдарының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы қаржылық ақпаратқа айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

(с) Геосаяси жағдайдың әсері

2022 жылғы ақпанда Қазақстандағы экономикалық жағдайға Украина мен Ресейдің айналасындағы геосаяси оқиғалар теріс әсер етті. Оқиғалар қаржы нарықтарында, әсіресе валюта бағамдары бөлігінде құбылмалылыққа, бағалардың жиі және айтарлықтай өзгеруіне, соның ішінде тауар нарықтарындағы құбылмалылыққа әкелді. Есепті күнгі жағдай бойынша жағдай нашарлауда және өте тұрақсыз болып қала береді. Ресей аумағында жұмыс істейтін ұйымдардың шаруашылық қызметіне қосымша санкциялар мен шектеулер, сондай-ақ бүкіл аймақ экономикасы үшін салдары күтілуде, олардың барлық спектрі мен ықтимал салдарын бағалау мүмкін емес.

Өз кезегінде Компания санкциялық тізімге енген банктердің шоттарынан ақша қаражатын алып қойды, сондай-ақ экспорттық операцияларды саудалық қаржыландыру және экспорттаушыларды экспорт алдындағы қаржыландыру мақсаттары үшін салымдар қайтарып алынды. Осы бағыттар бойынша қолдау көрсетуді жалғастыру мақсатында Компания экспорттаушыларды қазақстандық банктерге, ал олардың ресейлік сатып алушыларын – санкцияларға ұшырамаған ресейлік банктерге қызмет көрсетуге ауыстыру бойынша жұмыс жүргізді. Сондай-ақ, санкциялар тізіміне енген банктерге орналастырудың барлық лимиттері жабылды.

Сонымен қатар, елдік тәуекелді бағалау кезінде Ресей бойынша елдің санаты өзгертілді, бұл сақтандыру тарифінің өсуіне әсер етті.

Басшылық бұл оқиғалардың Компанияның болашақ қызметіне әсерін қандай да бір дәрежеде болжай алмайды, бірақ Компания қызметінің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды.

18 Қаржылық активтер мен міндеттемелер: әділ құн

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынуы немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайында міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін бағаны анықтауға бағытталған. Дегенмен, бар белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігіне байланысты әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді орындау мүмкін болатын құн ретінде қарастырылмауы керек.

Белсенді нарықтарда тізімделген қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеулеріне немесе делдалдық баға белгілеулеріне негізделген. Барлық басқа қаржы құралдары үшін Компания бағалау әдістерін қолдана отырып, әділ құнды анықтайды.

Бағалау әдістерінің мақсаты активтерді сату немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операцияның бағасын көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Бағалау әдістеріне таза ағымдағы сәттегі құнын бағалау және ақша ағындарын дисконттау модельдері, нарықтық котировкалары белгілі ұқсас құралдармен салыстыру және басқа бағалау модельдері кіреді. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректерге тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелер, кредиттік спрэдтер және дисконттау мөлшерлемелерін, акциялар мен облигациялардың котировкаларын, валюта бағамдарын, қор индекстерін, сондай-ақ күтілетін баға ауытқуларын және оларды салыстыруды бағалау үшін қолданылатын басқа түзетулер жатады. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары анықтайтын есепті күндегі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнды анықтауға бағытталған.

(а) Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың келесі иерархиясын пайдалана отырып, әділ құнды бағалайды:

- 1-деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2-деңгей: 1-деңгейге қатысты котировкалардан басқа, тікелей (яғни котировкалар) немесе жанама түрде (яғни котировкалардан алынған деректер) қол жетімді деректер. Бұл санат мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық котировкалар, белсенді ретінде қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар немесе барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделетін бағалаудың басқа әдістері.
- 3-деңгей: қолжетімсіз деректер. Бұл санатқа бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар кіреді, мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға айтарлықтай әсер етеді. Бұл санатқа ұқсас құралдарға арналған котировкалар негізінде бағаланатын құралдар кіреді, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі бақыланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусым мың теңге	**1-деңгей**	**2-деңгей**	**Барлығы әділ құн**	**Баланстық құнның жиыны**
АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және оның баламалары		17,441,670	17,441,670	17,441,670
Банктердегі шоттар мен депозиттер		18,410,868	18,410,868	18,410,868
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша		24,464,755	24,464,755	24,464,755
- пайда мен залал арқылы әділ құн бойынша		778,263	778,263	778,263
- амортизацияланған құн бойынша		22,124,562	22,124,562	22,263,601
Репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек		52,308,513	52,308,513	52,308,513
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек		5,605,960	5,605,960	5,605,960
Міндеттемелер				
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек		930,924	930,924	930,924

Басқа қаржылық міндеттемелер	55,312	55,312	55,312

2021 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	**1-деңгей**	**2-деңгей**	**Барлығы әділ құн**	**Баланстық құнның жиынь**
АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және оның баламалары		14,657,35	14,657,35	14,657,35
Банктердегі шоттар мен депозиттер		59,859,10	59,859,10	59,859,10
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша	9,489,69	25,676,69	35,166,38	35,166,38
- пайда мен залал арқылы әділ құн бойынша		775,18	775,18	775,18
- амортизацияланған құн бойынша		23,046,57	23,046,57	22,803,12
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек		3,372,03	3,372,03	3,372,03
Міндеттемелер				
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек		1,201,87	1,201,87	1,201,87
Басқа қаржылық міндеттемелер		170,31	170,31	170,31

19 Байланысты тараптар арасындағы операциялар

(а) Бақылау қатынастары

Компанияның байланысты тараптарына Компанияның акционерлері болып табылатын контрагенттер кіреді; Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелері.

Компанияның бас кәсіпорны «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ болып табылады. Компанияның түпкілікті акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

(б) Аға басшы персоналмен операциялар

2022 жылғы 30 маусымда және 2021 жылы аяқталған алты айдағы жалпы және әкімшілік шығыстар құрамына енгізілген жалпы сыйақы сомасы:

мың теңге	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда аудиттелмеген**	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда аудиттелмеген**
Директорлар кеңесінің мүшелері	15,243	14,672
Басқарма мүшелері	124,699	102,258
	139,942	**116,930**

(в) Басқа байланысты тараптардың қатысуымен жасалатын операциялар

Басқа да байланысты тараптар «Бәйтерек» тобына кірмейтін мемлекеттік компанияларды қамтиды.

2022 жылғы 30 маусымдағы мәліметтер бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар:

Аудиттелмеген мың теңге	Сол топтың еншілес ұйымдары	Мемлекетпен үлестес басқа кәсіпорындар	Барлығы
Активтер			
Ақшалай қаражат және оның баламалары	-	1,787,647	1,787,647
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын	-	13,322,267	13,322,267
- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	-	17,043,720	17,043,720
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	255,576	1,814,761	2,070,337
Басқа активтер	-	338,789	338,789
Міндеттемелер			
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	477,069	-	477,069
Орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар бойынша резервтер	-	-	-
Басқа міндеттемелер	14,065	190,820	204,885

2021 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар:

мың теңге	Сол топтың еншілес ұйымдары	Мемлекетпен үлестес басқа кәсіпорындар	Барлығы
Активтер			
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	-	15,316,681	15,316,681
Амортизацияланған құн бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар	-	15,579,754	15,579,754
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	174,365	17,183	191,548
Ағымдағы салық активі	-	837,619	837,619
Басқа активтер	-	358,983	358,983
Міндеттемелер			
Еңбекпен алынбаған сыйлықақылар бойынша резерв	393,791	-	393,791
Орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар бойынша резервтер	-	3,247,210	3,247,210
Басқа міндеттемелер	57,229	42,212	99,441

Бұдан әрі ұсынылған сомалар 2022 және 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есепке енгізілген:

	2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айда аудиттелмеген	**2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айда аудиттелмеген**	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда аудиттелмеген**	**2021 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айда аудиттелмеген**
мың теңге	**Сол топтың еншілес ұйымдары**	**Мемлекетпен үлестес басқа кәсіпорындар**	**Сол топтың еншілес ұйымдары**	**Мемлекетпен үлестес басқа кәсіпорындар**
Пайда				
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	179,21	-	77,48	7,90
Еңбекпен табылмаған сыйлықақылар бойынша резервті өзгерту, брутто	(83,27	-	(36,79	80,07
Сақтандыру шарттары бойынша резервтерді өзгерту	-	(3,418,96	-	(1,370,94
Қаржылық кіріс	-	1,288,35		1,142,98
Қаржылық шығыс	-	-	-	(8,92
Әкімшілік шығыстар	(84,39	(5,36	(85,31	(14,84
Басқа операциялық кіріс/(шығыс), нетто	-	(24,08	-	-
Табыс салығы бойынша шығыс	-	(1,117,35	-	(647,78